

AFTALE OM EN ARKTIS-KAPACITETSPAKKE

11. februar 2021

Der er mellem regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance indgået en rammeaftale om styrkelse af Forsvarets kapaciteter i Arktis og Nordatlanten. Aftalen udmønter merbevillingen på 1,5 mia. kr. fra tillægsaftalen til aftalen på forsvarsområdet 2018-2023, *jf. bilag 1*.

Situationen i Arktis er under hastig forandring. Den globale opvarmning åbner nye sejladsmuligheder og giver adgang til råstoffer og ressourcer. Klimaforandringerne medfører øget økonomisk og forskningsmæssig aktivitet og har samtidig sikkerhedspolitisk betydning. Mange aktører har som følge heraf i de senere år øget deres fokus på Arktis, og der ses en stigende russisk aktivitet og militær opbygning i regionen.

Partierne er enige om, at Danmark, Færøerne og Grønland har et særligt forsvars- og sikkerhedspolitisk ansvar i Arktis og Nordatlanten. Det skal vi leve op til. Med kapacitetspakken styrkes Forsvarets evne markant til at følge og overvåge de stadig stigende aktiviteter i området. Det er ikke en opgave, vi løser alene. Vi gør det i tæt dialog og samarbejde med USA og andre nære allierede kyststater, med forankring i NATO, og med respekt for internationale aftaler, herunder Ilulissat-erklæringen.

Partierne ønsker, at den styrkede indsats i Arktis og Nordatlanten skal give både militær og civil nytte. Kapacitetspakken skal således også styrke Forsvarets evne til at støtte civilsamfundet i redningsoperationer, beredskabsopgaver, miljøovervågning, fiskerikontrol, klimaovervågning og -forskning mv.

Den styrkede indsats skal ske på en måde, der begrænser klimabelastningen i det sårbare arktiske miljø. Det sker bl.a. med en øget brug af droner og satellitter. Og energirigtige løsninger vil være i fokus i udmøntningen af initiativerne.

Det er partiernes ønske, at de nye investeringer understøtter den danske, færøske og grønlandske industri og forsvarsindustri – og skaber lokale arbejdspladser, anvender lokal arbejdskraft og skaber vækst på Færøerne og i Grønland. Det tætte og gode samarbejde med Air Greenland om redningstjeneste og transportopgaver vil blive styrket, herunder vil Forsvaret udnytte mulighederne for at anvende et Air Greenland fly i forbindelse med Forsvarets opgaveløsning i Grønland, ligesom samarbejdet med vidensinstitutioner i Grønland vil blive styrket ud af de afsatte midler. Politisk opbakning fra Færøerne og Grønland til radarer og konkrete anlægsarbejder er selvsagt helt centralt. Forsvarsministeriet er i tæt dialog med de færøske og grønlandske myndigheder og ser frem til deres tilbagemelding og det fortsatte tætte samarbejde.

I samarbejde med Naalakkersuisut opbygges en ny forsvarsuddannelse med værnepligtslignende indhold i Grønland, der skal styrke grønlandske borgeres mulighed for at deltage i forsvaret af Grønland. Uddannelsen vil også kunne understøtte beredskabet og frivilligstyrken i Grønland, ligesom en del af de afsatte midler til øvelser og træning vil skulle tjene beredskabsformål.

Aftalen imødekommer ønsker fra NATO til Danmark, herunder med langtrækkende droner og en luftvarslingsradar på Færøerne. Forligskredsen vil blive inddraget i udmøntningen af aftalen om indkøb af langtrækkende droner, da der er tale om en større anskaffelse. Der vil blive foretaget en forundersøgelse, der skal afdække relevante dronetyper, hvilkens vil blive forelagt forligskredsen. Partierne tillægger det i den forbindelse afgørende betydning, at Danmark med anskaffelsen af et langtrækkende dronesystem leverer på NATO's prioriterede styrkemål til Danmark i forhold til luftbåren signalindhentningskapacitet.

Partierne noterer sig, at der uden for pakken er afsat midler til renovering af landingsbanen i Kangerlussuaq inden for Forsvarsministeriets ramme, hvilket er til gavn for både Forsvaret og Grønland.

BILAG 1 FORSVARETS ØGEDE EVNE OG KAPACITET

Implementeringen af aftalen om en Arktis-kapacitetspakke medfører anskaffelser for 1,5 mia. kr. og afledte driftsudgifter for 300 mio. kr. årligt.

Der er tale om en rammeaftale, hvor Forsvarsministeriet kan disponere midlerne mellem initiativerne under inddragelse af forligskredsen.

Forsvarsforligskredsen vil løbende blive orienteret om aftalens udmøntning.

Tabel 1. Nye kapaciteter og initiativer

Kapacitet	Anskaffelse* (mio. kr.)
Luftvarslingsradar på Færøerne	390
Luftbåren overvågning med langtrækkende droner	750 **
Satellitovervågning	85
Jordstation	40
Satellitkommunikation	(drift)
Kystradarer	20
Mindre droner	60
Analysekapacitet	20
Klassificeret taktisk kommunikation	40
Ny Forsvarsuddannelse	50
Øvelsesaktivitet	35
Kompetencepulje på satellitområdet	10
Forbindelsesofficerer	(drift)
Asiaq og vidensinstitutioner i Grønland (op til 10 mio. kr. årligt)	(drift)

* Anskaffelse dækker både drifts- og anlægsudgifter ifm. selve anskaffelsen af nye kapaciteter.

** Såfremt forundersøgelsen vedrørende dronetyper resulterer i et behov for yderligere økonomiske midler, drøftes dette spørgsmål opfølgende i forligskredsen i rammen af et nyt forsvarsforlig.